

ΠΑΛΪΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΝΑΥΤΙΚΟΙ

Ο ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ

Μιά Βυζαντινική οικογένεια στην Κεφαλληνία. Από τὸ χωριὸ Βαλεριάνο στὴν Ἰσπανία. Ὁ ἀνταγωνισμὸς δύο ναυτικῶν χωρῶν. Τὰ ταξείδια τοῦ Ἰωάννου Φωκά. Πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ περιφήμου στενοῦ τοῦ Ἀνιάν. Οἱ ἄγριοι τοῦ στενοῦ. Ἡ ἀχαριστία τῶν Ἰσπανῶν. Ἡ τελευταίαις ἡμέραις τοῦ Ἑλληνος θαλασσοπόρου.

Στὴν ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς θαλασσοπορίας, ἡ οἰκογένεια τῶν Φωκάδων κατέχει ἐξέχουσα θέσι. Οἱ Φωκάδες ἦσαν ἀπόγονοι ἱστορικῆς Βυζαντινῆς οἰκογενείας, ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατέφυγε στὴν Κεφαλληνία. Ἔνας ἀπ' αὐτοῦς, ὁ Ἐπιμανουὴλ Φωκάς κατοίκησε στὰ νοτιοανατολικὰ παράλια, στὴ γραφικὴ τοποθεσία Βαλεριάνο. Ἐκεῖ γεννήθηκε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 16ου αἰῶνος ὁ Ἰωάννης Φωκάς, ὁ ὁποῖος ἐκόλλησε στὸ οἰκογενεακὸν τὸ ὄνομα καὶ τὸ παράνομα Βαλεριάνο, κατὰ τὴν Κεφαλλοντικὴ συνήθειαν.

Ριψοκίνδυνος ἀνθρώπος, ἔξιντος καὶ ἀποφασιστικὸς, ἀκολούθησε ἀπὸ νέος τὸ ναυτικὸ ἐπάγγελμα καὶ ἐπειρῆθ' ἡ κτήσις τῆς Ἰσπανίας ἔργαζαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὡς τῆς Ἑλληνικῆς θάλασσης καὶ σὺντὰ ἄρσασαν στὰ Ἑλληνικὰ λιμάνια καρδιά Ἰσπανικά, ὁ Ἰωάννης Φωκάς μῆτερ σ' ἐν' αὐτῶν καὶ πήγε στὴ χώρα τῶν ταυρομάχων, ποῦ ἦταν τότε μεγάλη δύναμις.

Στὰ χρόνια ἐκεῖνα ἦσαν σὺντὰ τὰ ταξείδια στὸν Ὠκεανὸ, ὁ πρὸς τῆς χώρας ποῦ ἔβαν μόλις τότε ἀνακαλύφθη. Γενικῶς ἦταν ὁ πρὸς τὸς τῆς ἐπισκέψεως τῶν ἐξαισίων ἐκείνων τὸ πόνον, γὰρ τοὺς ἀποῖους οἱ ἐπιστρέφοντες διηγούντο μεθόδον καὶ ἀπίστευτα πράγματα.

Ὁ Ἰωάννης Φωκάς, ὁ πολυταξιδιάρης, εἶχε ἐντομεταξὺ ἀποχτήσῃ τὴν πλοῖον καὶ τῆς ὁδοῦ ναυτικῆς γνώσεως, ὥστε ἡ Ἰσπανικὴ Κιβέρνησις τὸν διώρισε πρῶτον πλοῦτον τῆς θαλάσσης δυνάμεως τῆς πόρος τῆς Δυτικῆς Ἰνδίας. Σαράντα χρόνια ἐκοτόρησε τῆς θείῃ αὐτῆ ὁ Φωκάς. Δραστήριος ἄνθρωπος, ἐξεμετάλλευσεν τὸν πλοῦτον τῶν Ἰνδιῶν καὶ ἀποχτήσε ση ναυτικὴ περιουσία: Ἐξήντα χιλιάδες δοξαίτη χρυσῶν, ποῦ τὰ εἶχε διαρκῶς μεξὺ τοῦ.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐπικρατοῦσε μεγάλος ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ Ἀγγλικῶν καὶ Ἰσπανικῶν προερχόμενος ἀπὸ τὴν ἰσπανικὴ προσωπικὴ ἔχθρα τῶν ἡγεμόνων τῶν δύο αὐτῶν χωρῶν τῆς βασιλείας Ἐλισάβετ καὶ τοῦ βασιλέω Φιλίππου τοῦ Β'.

Στὰ χρόνια αὐτὰ οἱ δύο στόλοι ἦσαν τρομερὰ ἀντιζητοῦ. Ὑπῆρχε ὁ Ἰσπανικὸς στόλος, ὁ ὁποῖος ἀνομάζετο Ἀνιζήτορ. Ὑπῆρχε ὁ Ἀγγλικὸς, ὁ ὁποῖος (κατὰ τὴν σύνθεσιν τῆς ἐποχῆς) εἶχε πληρώματα ἀπὸ ἥρωες, ἀλλὰ καὶ περσιτέ. Οἱ πρόδρομοι αὐτοῦ τοῦ μέλλοντος μεγαλείου τοῦ Ἀγγλικῶν ναυτικοῦ ἦσαν ἀληθινὴ πληρὴ γὰρ τῆς Ἰσπανικῆς ἀποχίσεως. Ἐσπῆραν καρτέρα, ἔβαναν τὰ Ἰσπανικὰ πλοῖα, ποῦ γύριζαν ἀπὸ τῆς Ἰνδίας φορτωμένα χρυσάφι, καὶ τὰ ἐλήπτεσαν.

Ἔνας ἀπὸ τοὺς περιφήμους ἐκείνους Ἀγγλικῶν κορυφαίους ἦταν καὶ ὁ Κάβεντις, ὁ ὁποῖος ἔβασε καὶ τὸν Ἰωάννη Φωκά σ' ἐνα ταξείδι τοῦ ἀπὸ τῆς Φιλίππινος νήσου καὶ τοῦ πῆγε ὅλα του τὰ δοκάρια, ὅλη του τὴν περιουσία... Ἐπειτα τὸν ἄφησε ἐλεύθερον.

Μετὰ τὸ διαταχθῆναι τοῦ αὐτοῦ, ὁ Φωκάς ἐτοιμαζότανε νὰ πῆθ' ἐπὶ τὴν Μαδρίτην, μετὰ τὴν ἐπιβὰν νὰ πῆθ' ἀποζημιωσῆ ἀπὸ τῆς Ἰσπανικῆς Κιβέρνησις, ἀλλ' ὁ ἀντιβασιλεὺς τοῦ Μεξικῶν τὸν ἐκάλεσε καὶ τὸν ἔβανε μὴ πρόωτον, ἡ ὁποία, ἐπειδὴ ἐταίριε μετὰ τὸν πολυμῆρ καὶ ἐπιχειρηματικὸν χαρακτήρα τοῦ Κεφαλλοντικῶν θαλασσοπόρου, τὸν ἐσαφῆνευσε. Συνέβανε δηλαδὴ τὸ ἔξης:

Τοὺς εὐροπαιοὺς ἡγεμόνας τῆς Ἑυρώπης κατέχει τότε ἡ δόξα τοῦ χρυσοῦ, ὁ πόθος τῶν ἀνακαλύψεων. Οἱ Καστιλιανοὶ εὐπατρίδοι, διέσχισαν τὸν ἄγρον Ὠκεανὸν, μετὰ τὸν πόθο τοῦ πλουτισμοῦ, καὶ ἡ φαντασία ἔβαν τὸν Ἑυρωπαίων ἀνεξευρέτωνε χώρας παρθένες, γεμάτες θησαυροῦς ἀνεκμετάλλευστοι! Φαντάζονταν ἐπὶ στὰ ἀπλόγηνα τῆς Ἀ-

μερικανικῆς Ἠπείρου ἦσαν μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Ἔτσι ἀπασχολοῦσε ὅλους τὸ ζήτημα τῆς εὐκολότερης συγκοινωνίας μετὰ τὰ μέρη αὐτὰ. Ὁ γῆρος τῆς Ἀμερικῆς, περνοῦντας μέσα ἀπὸ τὸ Μαγγελάνειο Πορθμὸν, ἦταν μακρὸς, κοπιαστικὸς, γεμάτος κινδύνους. Οἱ θαλασσοπόροι ἀναζητοῦσαν θαλάσσιον δρόμον συντομότερον, ὁ ὁποῖος νὰ ἐνώθῃ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν μετὰ τὸν Εἰρηρικὸν καὶ νὰ διευκολύνῃ τὴν συγκοινωνία μεταξὺ τῶν Ἀμερικανικῶν κτήσεων καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Δύο ἄλλοι θαλασσοπόροι, ὁ Βαλόες καὶ ὁ Κορτέζ εἶχαν ματαίως ἀναζητήσῃ νὰ βροῦν ἕναν τέτοιον δρόμον. Ἐπικρατοῦσε ὁμοῦ σὲ ὅλους τοὺς τότε ναυτικούς κύκλους κάποια ὄψα καὶ συγκεχυμένη εἰδήσις, ὅτι δηλ. ὕπῆρχε τὸ λεγόμενον Στενὸν τοῦ Ἀνιάν, ποῦ τὸ εἶχε ἀνακαλύψει πρὸ ἑνὸς αἰῶνος ὁ Κορτερέαλ.

Ἄλλ' ὁ Πορτογάλλος αὐτὸς θαλασσοπόρος, γυρίζοντας ἐπὶ τὴν πατρίδα του, χάθηκε καὶ ἔτσι πῆρε μεξὺ τοῦ τὸ μυστικὸν τῆς ἀνακαλύψεως. Κανεὶς δὲν ἤξερε ἀπὸ ποῦ θὰ μπορούσε νὰ πλεύσῃ πρὸς τὸ στενὸν αὐτό. Οἱ γεωγράφοι ὅλοι τοῦ κόσμου ρωτοῦσαν σχετικῶς τοὺς θαλασσοπόρους, οἱ ὁποῖοι ὁμοῦ ἔστεκαν σιωπηλοὶ μπροστὰ στὸ ἐπιστημονικὸν αὐτὸ αἰνίγμα. Ὁ ἀντιβασιλεὺς τοῦ Μεξικῶν λεῖπον ἀνέθεσε στὸν Ἰωάννη Φωκά νὰ βροῖ τὸ περιήρημα αὐτοῦ στενοῦ καὶ ὁ τολμηρὸς Ἑλληὴν ἀνέλαβε προθύμως τὴν ἐπιτολήν καὶ ἐξέπλευσε μετὰ τρία μεγάλα πλοῖα, κατὰ ἐφοδιασμένα γὰρ μακρινὸν ταξείδι...

Ἡ πρώτη ὁμοῦ αὐτῆ ἀπόπειρα ἀπέτυχε, γιὰτὶ οἱ ναῦτες, φοβισμένοι ἀπὸ τῆς ἄγριες τοικυμῆς τῶν ἀγνώστων ἐκείνων μερῶν τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐπαναστάτησαν καὶ ἀνάγκασαν τὸν Φωκά νὰ ξαναγυρῆσῃ στὸ Μεξικὸ. Ἄλλ' ὁ τολμηρὸς Κεφαλλοντικὸς δὲν ἔβασε τὸ θάρρος του. Κατὰ τὸ 1592 ἀράμασε δύο ἄλλα πλοῖα, μετὰ ναῦτες ἐπιδειξιτέτους καὶ ἐμπειστετέους, ἐξέπλευσε ἀπὸ τὸ λιμάνι Ἀκατοῖλη καὶ διεισδύθηκε πρὸς βορρῶν. Ὅταν ἐβῆσαν ἐπὶ τὴν 47η μοῖρα βορείων πλάτους, παρετήρησε ἕνα ἀγνωστο στενὸν πέρασμα, ἕνας εἶδος κανάλι.

Μῆτερ μετὰ θάρρος μέσα καὶ ἔπλευσε 20 ἡμέρες. Τὸ στενὸν αὐτὸ δὲν εἶχε παντοῦ τὸ ἴδιον πλάτος καὶ ἦταν σπαρμένον ἀπὸ διάφορα μικρὰ νησάκια. Ὁ Φωκάς ἔβανε τοὺς ἵπλοναυτικούς του καὶ λογάρισε ὅτι τὸ πλάτος τοῦ εἰσοδίου τὸν ἦταν 30 ἑως 40 λέγους. Παρατήρησε ἐπίσης ὅτι τὸ ἀκρωτήριο, στὸ ὁποῖον ἐτελείονε τὸ βορεινὸ μέρος τοῦ στενοῦ ἦταν πολὺ ψηλὸ καὶ ἀτόρητον. Φόβος καὶ τρόμος σ' ὄσους τὸ βλεπαν.

Ὁ Φωκάς βγήκε πολλῆς φορῆς ἐπὶ τὴν ξηρὰ, ἡ ὁποία τοῦ φάνηκε πολὺ καρτερὴ καὶ πλουσία. Συνάντησε στὰς ἀρχὰς ἄγριους κατοίκους, ντυμένους μετὰ δερμάτα ζῶων, ὅχι ὁμοῦ ἀνθρωπομορφούς, οἱ ὁποῖοι ἔβασαν καὶ τὸν ἐπροσέκρινον ὡς Θεοῦ καὶ τοῦ ἐπροσέφεραν διάφορα ἄδρα.

Ὁ Ἑλληὴν θαλασσοπόρος ξαναπήρε στὸ πλοῖον του καὶ προχωροῦντας ὀλίγον ἐπίστεψε ὅτι τὸ στενὸν θὰ τὸν ἐβγάε πράγματι ἐπὶ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν καὶ ὅτι ἀνεκάλυψε τὸ περιθώριον καὶ περιλήρητον Στενὸν τοῦ Ἀνιάν. Μετὰ τὴν πεποίθησιν αὐτῆ γύρισε πλοῖον ἀπὸ τὸν ἴδιον δρόμον γὰρ νὰ ἀναγγεῖλῃ μὴ ὄρα ἀρχήτερα στὸν ἀντιβασιλέα τὴν μεγάλην του ἀνακάλυψιν. Ἦταν ὁμοῦ καὶ ἕνας ἄλλος λόγος ποῦ τὸν ἔβαν νὰ ἐπιστρέψῃ: Προχωροῦντας πρὸς τὸ βῆθος τοῦ στενοῦ εἶχε ἀπαντήσῃ καὶ ἄλλες πνιγῆς ἀγροῖων. Αὐτῆς ἦσαν θηριώδεις, ἀνθρωπομορφικῆς καὶ ἔδειξαν σημαία πὸς ἦθελαν νὰ τοὺς ἐπιτεθοῦν καὶ νὰ τοὺς φάνε ψητοῦς! Καὶ ὁ Ἰωάννης Φωκάς μετὰ τὸ δῶ

πλοία του γύρισε στο Μεξικό (που ήταν τότε άποικια Ίσπανική), και ανέφερε την ανακάλυψη τον στον αντιβασιλέα του Μεξικού, Ίσπανό αρχηγό.

Δυστυχώς όμως ο τομήροσ "Έλλησ θαλασσοπόρος δέν έλαβε την άνταμοιβή που έπρεμιε. Οί Ίσπανοί, που έδειξαν τόση άχαριστία από Χριστόφορο Κολόμβο, δέν μοπορίσαν βέβαια να φανούν δικαιοτέροι στον Ίσπανό Φωκά, ό άποίος έμεινε διά χρόνια στο Μεξικό με άπατηλές έπιστογές στο άντιόισαίως, ή άποίος δέν έπραγματοποίησαν ποτέ.

"Έφυγε λοιπόν ό Φωκάς και πήγε στην Ίσπανία, στη Μαδρίτη, όπου συνήντησε την ίδια άδιαφορία Βασιλέως και Κυβερνήσεως. Τέλος, έπειδή καταλάβαινε ότι τον πήραν πάλι τά γεράματα, άπεφάσισε να έπιστρέφει στην Κεφαλληνία για να τελειώση εκεί ήσυχος τις ήμέρες του. Περνώντας όμως από τη Φλωρεντία σχετίστηκε μ' έναν Άγγλο όνόματι Δούγκλας και ταξιδεύοντας μαζί του έφτασε στη Βενετία, όπου έγγνώρισε τον Άγγλο διπλωμάτη Μιχαήλ Λόκ. Αύτός, άμα άκουσε τη διήγηση του Φωκά, έγραψε άμέσως στο Άγγλο Ναυαρχείο, σντιστάνας τά χρηματοποιήσουν τόν "Έλληνα θαλασσοπόρο για νέα έξερευνητικά ταξείδια. "Άλλ' ή άπάντησις άργούσε νάρθη και ό Ίωάννης Φωκάς, βαρεθείς να περιμένη, έφυγε για την Κεφαλληνία.

"Από τό ήσυχαστήριό του—τό χωριούδιαι Βαλσαριάνο—ό Ίωάννης Φωκάς δέν έπαρε να έχη άλληλογραφία με τό φίλο του Λόκ και να άνειροπολή ήνα θριαμβεύτικό ταξείδι στο στενό της άνακάλυψής του.

Τέλος, στά 1602 ό Λόκ έλαβε την άπάντησι της Άγγλικής Κυβερνήσεως και πήγε γρήγορα στην Κεφαλληνία για να παραλάβη τό Φωκά και να πάνε μαζί στην Άγγλία για την πραγματοποίηση του σχεδίου του. "Άλλ' όταν ό Άγγλος διπλωμάτης έφτασε στη Ζάκυνθο, έ πληροφορήθη ότι ό φίλος του, κομφασμένος από τά γερατιά και τις άρρώστειες, ήταν έτοιμόθνατος. "Έπήγε στο χωριό, τον ελεε, κούβεντισσε μαζί του, έμαθε από τό στόμα του όλη την έξιστόρησι των "Οδυσεϊακών του περιπλανήσεων και τέλος παρευρέθηκε στο θάνατο του μεγάλου Κεφαλήνος.

"Ο Λόκ έγγνώρισε στην Άγγλία και εκεί έδημοσίευσε περιγραφήν των ταξείδιών του Ίωάννου Φωκά. Νεώτερες έρευνες προσδιώρισαν καλύτερα τά πράγματα: "Ο Φωκάς είχε πέσει σε λάθος, νομίζοντας ότι άνακάλυψε τό ήπιομένο στενό μεταξύ των δύο Ωκεανών. Είχε βρή άλλως έναν άλλο πορθμό, άγνωστο ως την εποχή εκείνη, έμφορσόμενον μεταξύ της ήψου Βαγκούδερ και της "Αμερικανικής "Ηπειού. "Εν τούτοις ή ανακάλυψις ήταν άρκετή για ν' άπαθανάτιση τό όνομα του. "Όταν ό Άγγλος Λόκ έδημοσίευσε τις περιγήσεις του "Έλληνος φίλου του, οι γεωγραφικοί και ναυτικοί κύκλοι έδειξαν ζωηρό ενδιαφέρον και έγιναν πολλές συζητήσεις.

"Ο μέγας της εποχής εκείνης Άγγλος συγγραφέης Σαμοσέη Πιρχάμς περιέλαβε τά ταξείδια του Ίωάννου Φωκά στο τετράτομο σύγγραμά του, που έξεδόθη στο Λονδίνο κατά τό 1625. Πολλοί και όνομαστοί γεωγράφοι έσπμεισαν στους γεωγραφικούς χάρτες τους τον άνακαλυφθέντα πορθμό. Τό στόμιο του άναφέρεται ως Πορθμός του Φωκά, τό πω μέσο μέρος, που είναι άνοιχτότερο, με τό όνομα Θάλασσα του Φωκά. "Εκτός αυτών, έτυπώθησαν και πίνακες των άνακαλύψεων του Φωκά. "Ενας άπ' αυτούς, εκδόσεως "Εννετίας, σώζεται ακόμη στην Κεφαλληνία, στο σπίτι ενός άπογόνου του μεγάλου θαλασσοπόρου.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΑΣΤΕΙΑ

"Ο δήμιος (πρός τον κατάδιδο που άνεβαίνει στην άγρόνη):— Σας προειδοποιώ, κύριε, ότι παρ' όλη την καλή διάθεσι που έχω να σας κρεμάσω χωρίς να σας βρασιάνω, είμαι έντελώς άμαρσος άκόμα στη δουλειά μου...

"Ο κατ' άδικοσ:—Μά την άλλη, κ' έρω για πρώτη φορά θά κρεμαστώ!...

Κάποιος ξένος περιηγητής έπήγε μιά μέρα να έπισκεφθί τό σπίτι ενός άρχαιοκαπίλου, όπου μεταξύ των άλλων ελεε και δύο γλώσσες, μιά μεγάλη και μιά μικρή, φιλαγόμενες μέσα σε μιά γυάλα.

- Τίνος εινε αυτή ή γλώσσα; ρώτησε ό περιηγητής δείχνοντας τη μεγάλη.
- Του περιφήμου ρήτορος Δημοσθένους!
- Και ή μικρή;
- Του ίδιου, κύριε, όταν ήταν μικρός!...

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

"Η έθιμοτυπία του Καμπασερέσ. Οί τίτλοι εύγενείας και τό... βωιδινό! "Ο Μ. Ναπολέων και ό ήρξος των κουδουνιών. "Αναμνησει και νεσταλιαις. "Υπέδειγμα φιλοτιμής ύπρέτους. Πώς έκλεψε τά χρήματα του κυρίου του για να μη βγη ψεύτης. "Ο Λά Μπρουεργερ και ή μικρή του φίλη. Πώς την έπροίτισε κ.τ.λ. κ.τ.λ.

"Ο Καμπασερέσ ήταν τρομερά λεπτολόγος στο ζήτημα της έθιμοτυπίας. Γι' αυτό, όσάκις παρέθετε γεύμα στο σπίτι του, την ώρα που σεβριζε τους καλεσμένους του, τους μίλιωσε άναλόγως τού βαθμού της εύγενείας των ή των παρασήμων που έφεραν. "Ετσι, άν ό σεβριζόμενος ήταν δούσ ή αρχηγής, τού έλεγε:

- Θα λάβω την τιμήν να σάς προσφέρω βωιδινό;
- Αν πάλι ήταν μαρκήσιος, κόρης ή βαρώνος, έλεγε:
- Να σάς προσφέρω βωιδινό;
- Επίσης άν ό καλεσμένος ήταν ύπουργός ή στρατηγός, τού έλεγε: — Μήπως θέλετε λίγο βωιδινό;
- Και τέλος, σε όσους δέν είχαν τον παραμικρό τίτλο και δέν έφεραν ούτε ένα παράσημο, τού έλεγε: — Βωιδινό;...

"Ο ήρξος των κουδουνιών —γράφει ό Μπουρριέν στα "Απομνημονεμάτια του—συγκινοσε εξακριβικά τό Βοναπάρτη. Τόν άκουγε πάντοτε με εξακριβική εύχαριστία. "Όταν τούχανε να είμαστε μαζί στ' άνάκτορα της Μαλμαζόν και να περτατοίμε στον θροιάσο που όδηγεί στην κεντρική πλατεία του γειτονικού χωριού, μόλις άκουγε ό Ναπολέων από τους κάμπος ν' άντηχόν κουδούνια, δέκοπτε την κουδέντα του και στεκόταν, φοβούμενος μήπως ό ήρξος των βημάτων μας σκεπάζει τον γλάσο τους άντίπαλο. "Όταν δέ ό άντίπαλος έλασε, μου έλεγε με συγκίνηση:

— Μου θυμίζει τα πρώτα χρόνια που πέρασα στη Βουέννη. "Α!... "Ημιον εύτυχής τότε... Και κατόπιν άπ' άρκετή ώρα έμεινε σιωπηλός.

Κάποιος ύπυρέτης έλεγε κάθε μέρα στον κύριό του: — Γιατί, κύριε, ξεχνάτε πάντα να κλειδώσετε τό συρτάρι τού γραφείου σας, όπου φυλάτε τά χρήματά σας;... Δέν κάνετε καλά... Θα σάς κλέψουν καμιά μέρα...

Πράγματι, μιά μέρα τά χρήματα έκαναν φτερά. "Άμέσως ό κλατείς έτρέξε στον άστυνόμο και άφηγίθηκε τι τού είχε συμβεί, κατηγορώντας τον έαυτό του ότι δέν είχε δώσει όση σημασία έπρεπε στις συμβουλές τού ύπυρέτου του. "Ο άστυνόμος όμως, ύπομνησθείς τό εξακριβικό αυτό ενδιαφέρον τού ύπυρέτου για τά συμφέροντα του κυρίου του, τον συνέλαβε και διέταξε να τού γίνη σωματική έρευνα.

Φαντάζεστε δέ την κατάληξη τού κυρίου του, όταν μέσ' στις τόσες πες τού ύπυρέτη βρεθίκαν τά κλεμμένα χρήματά του.

— Γιατί τόκαμε αυτό; έρώτησε ό άστυνόμος τον κλέφτη. — Θα σάς εξήγησω άμέσως... άπάντησε ό ύπυρέτης. "Ετσι άπλοίστατα θύμα της... φιλοτιμίας μου.Είχα προίεισι στον κύριό μου ότι θά τον έκλεβαν. "Α! πρόορησις μου όμως αυτή δέν έπραγματοποιετο... Τότε κ' έγω άποφάσισα να τον κλέψω, για να μη... βγω ψεύτης!...

"Ο διάσημος συγγραφέης των "Χαρακτηρών, Λά Μπουργέ, συνήθισε να πηγαίνει ταχτικά κάθε άπόγευμα στο κατάστημα ενός γνωστού του βιβλιοπώλου, όνομαζόμενον Μοσαλλέ, όπου περνούσε την ώρα του, ξεφυλλίζοντας διάφορα βιβλία. Στο κατάστημα βρισκόταν συνήθως και τό χαριτωμένο και έξιπνο κοριτσάκι τού βιβλιοπώλου, με τό όποιο διασκεδάσε ό συγγραφέης, λέγοντάς του διάφορα παραμύθια και άστεία.

Μιά μέρα ό Λά Μπουργέ έβγαλε από την τσέπη του μιά δέσημ χειρογράφων και ελεε στον Μοσαλλέ:

— Θάλεις να εκδόσης αυτό εδώ τό βιβλί; ("Ήσαν ό "Χαρακτήρες). Δέν ξερω άν θά πουληθί... "Αν όμως τό βιβλί τραβηχτεί, τά συγγραφικά μου δικαιώματα τά χαρίζω όλα στη μικρή μου φίλη, την κόρη σου.

"Ο εκδότης, άν και άμφέβαλε πολύ για την έπιτυχία του βιβλίου, άνέλαβεν έν τούτους την έκδοσι. Τό βιβλί, μόλις έκωλοφόρησε, έγινε φάροπαστο. "Ο εκδότης άναγκάστηκε να τό ξαναπώση πολλές φορές, τά δε συγγραφικά δικαιώματα τού Λά Μπουργέ άνήλθαν στο δασόν των τριακοσίων χιλιάδων φράγκων!...

Τό ποσόν αυτό ό συγγραφέης, συνενθής προς την ύπόσχεσί του, τό έδωκεν ως προίκα στην κόρη τού βιβλιοπώλου, ή όποία, ύστερ' από μερικά χρόνια, μεζρέσε έτσι να πραγματοποιήση ένα θαυμάσιο γάμο.